

คู่มือทรัพย์สินทางปัญญา สำหรับบุคลากร

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โดย งานพัฒนาและสร้างประโยชน์และเทคโนโลยีจากนวัตกรรม
ฝ่ายวิจัย

งานพัฒนาและสร้างประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ฝ่ายวิจัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาวิชาการ
ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อเป็นการพิทักษ์ปกป้องสิทธิ
อันชอบธรรมในผลงานนั้น ๆ อันอาจนำไปเป็นประโยชน์
ในเชิงพาณิชย์และนำผลประโยชน์ที่ได้กลับคืนสู่การพัฒนาวิชาการ
ของคณะฯ ต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญไว้ดังนี้

1. สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

1.1 ตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและระเบียบของ
มหาวิทยาลัย สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างสรรค์ขึ้นใน
มหาวิทยาลัยโดยการจ้างหรือในความควบคุมของมหาวิทยาลัยจะตก
เป็นของมหาวิทยาลัย

1.2 หากทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยได้ก่อให้เกิด
ผลประโยชน์ขึ้นภายหลัง ผู้ประดิษฐ์ ตลอดจนต้นสังกัดของ
ผู้ประดิษฐ์ ได้แก่ ภาควิชาและคณะฯ ภาควิชา คณะฯ และ
มหาวิทยาลัย จะได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ตามประกาศ
มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องหลักเกณฑ์และอัตราการจัดสรรผลประโยชน์
ในผลงานทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ.2554

2. การจดทะเบียนสิทธิบัตร

2.1 สิ่งที่จะขอจดทะเบียนสิทธิบัตรได้ มี 2 ประเภท ได้แก่
การประดิษฐ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์

2.2 การประดิษฐ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ กรรมวิธี หรือทั้ง
ผลิตภัณฑ์และกรรมวิธี ซึ่งจะต้องมีความใหม่ มีขั้นการประดิษฐ์ที่
สูงขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ได้ ในอุตสาหกรรม

2.3 สิทธิบัตรการประดิษฐ์ มีระยะเวลาคุ้มครอง 20 ปี
นับตั้งแต่วันที่ขึ้นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตร หลังจากสิ้นสุดระยะเวลา
การคุ้มครองแล้ว สิทธิบัตรการประดิษฐ์นั้นจะตกเป็นของสาธารณะ

2.4 การออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง รูปร่างของผลิตภัณฑ์
ลวดลาย สี ที่มี “ลักษณะพิเศษ” ซึ่งมีความใหม่ และสามารถใช้เป็น
แบบสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรวมทั้งหัตถกรรมได้

2.5 สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีระยะเวลาคุ้มครอง
10 ปี นับตั้งแต่วันที่ขึ้นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตร หลังจากสิ้นสุด
ระยะเวลาการคุ้มครองแล้ว สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นั้นจะตก
เป็นของสาธารณะ

3. การจดทะเบียนอนุสิทธิบัตร

3.1 สิ่งที่จะขอจดทะเบียนอนุสิทธิบัตรได้ คือ การประดิษฐ์
ที่เป็นผลิตภัณฑ์ กรรมวิธี หรือทั้งผลิตภัณฑ์และกรรมวิธี ซึ่งจะต้อง
มีความใหม่ และสามารถประยุกต์ใช้ได้ ในอุตสาหกรรม
(ไม่ต้องมีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น และอนุสิทธิบัตรไม่คุ้มครอง
การออกแบบผลิตภัณฑ์)

3.2 อนุสิทธิบัตร มีระยะเวลาคุ้มครอง 6 ปี นับตั้งแต
วันที่ขึ้นคำขอจดทะเบียนอนุสิทธิบัตร และสามารถขยายระยะเวลา
คุ้มครองได้อีก 2 ครั้งๆ ละ 2 ปี หรือจะไม่ขยายเวลาก็ได้ และหลังจาก
สิ้นสุดระยะเวลาการคุ้มครองแล้วอนุสิทธิบัตรนั้นจะตกเป็น
ของสาธารณะ

4. สิ่งสำคัญที่ควรทราบในการจดทะเบียน สิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร

4.1 การสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรเป็นวิธีการตรวจสอบ
“ความใหม่” ของสิ่งประดิษฐ์หรือแบบผลิตภัณฑ์ โดยจะต้อง
ไม่ใช่งานที่ปรากฏอยู่แล้วไม่ว่าในประเทศใด ๆ ในโลก

4.2 ผู้ประดิษฐ์ควรจะต้องสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรก่อนเริ่มทำการ
ประดิษฐ์คิดค้น เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในการประดิษฐ์คิดค้นที่
อาจซ้ำซ้อนกับของผู้อื่น และได้พบนวัตกรรมต่าง ๆ ตลอดจน
เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกจากข้อมูลสิทธิบัตรด้วย

4.3 หลักในการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือนุสิทธิบัตร
ทุกประเทศในโลกใช้ “หลักดินแดน” ซึ่งหมายถึง จดทะเบียน
ในประเทศใด ก็จะได้รับคุ้มครองในประเทศที่ได้รับจดทะเบียน
สิทธิบัตรหรือนุสิทธิบัตรนั้นเท่านั้น

4.4 ห้ามเผยแพร่ผลงาน ที่จะขอรับจดสิทธิบัตร
หรือนุสิทธิบัตร ไม่ว่าจะเป็นการตีพิมพ์บทความในวารสาร
วิชาการ การนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการ หรือ
การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยขอให้ติดต่องานพัฒนาและ
ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยื่นคำขอจดสิทธิบัตร
หรือนุสิทธิบัตรที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาก่อนเพื่อให้ผลงาน
ที่จะขอจดทะเบียนไม่ขาดคุณสมบัติของ “ความใหม่” เมื่อได้
ยื่นคำขอแล้ว ในขณะที่รอกรรมฯ ตรวจสอบคำขอเพื่อออกหนังสือ
และจดทะเบียน ผู้ประดิษฐ์สามารถนำผลงานดังกล่าวไปเผยแพร่
สู่สาธารณะได้

4.6 ระยะเวลาผ่อนผันการยื่นคำขอจดทะเบียนกฎหมาย
กำหนดข้อยกเว้นเฉพาะกรณีของการประดิษฐ์ หรือแบบผลิตภัณฑ์
ที่ได้เปิดเผยสาระสำคัญไปแล้วในงานแสดงต่อสาธารณชน ที่
หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัดงานหรืออนุญาตให้มีขึ้น โดยเป็นงานที่จัด
ขึ้นเฉพาะในประเทศไทย และได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรหรือ
อนุสิทธิบัตรนั้นภายใน 12 เดือน นับตั้งแต่วันที่เปิดงานแสดงต่อ

สาธารณชนเท่านั้น ซึ่งกฎหมายจะถือว่าได้ยื่นคำขอในวันเปิดแสดงงานนั้นแล้ว ระยะเวลาผ่อนผันนี้จะไม่รวมถึงกรณีของการเขียนบทความตีพิมพ์ในวารสารหรือนิตยสาร หรือการเผยแพร่ผลงาน

5. การแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์

5.1 ลิขสิทธิ์ ให้ความคุ้มครองผลงาน 9 ประเภท ได้แก่ งานวรรณกรรม (รวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์) งานนาฏกรรม งานศิลปกรรม งานดนตรีกรรม งานโสตทัศนวัสดุ งานภาพยนตร์ งานสิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานอื่นในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

5.2 งานอันมีลิขสิทธิ์จะต้องเป็นงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ “ความคิดริเริ่มของตัวเอง” และได้ “แสดงออกทางความคิด” ให้ปรากฏ

5.3 งานอันมีลิขสิทธิ์ไม่ต้องจดทะเบียน จะได้รับความคุ้มครองอัตโนมัติในทันทีที่ได้สร้างสรรค์ผลงานนั้นแล้วเสร็จ แต่จะแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ก็ได้ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะออกหนังสือรับรองการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ให้ไว้เป็นหลักฐาน

5.4 ระยะเวลาการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์จะแตกต่างกันตามประเภทของงาน สำหรับงานสร้างสรรค์โดยการจ้าง หรือตามคำสั่ง หรือในความควบคุมของราชการหรือหน่วยงานรัฐจะคุ้มครอง 50 ปี นับตั้งแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการคุ้มครอง งานอันมีลิขสิทธิ์นั้นจะตกเป็นของสาธารณะ

6. เอกสาร คำใช้ง่าย และการติดต่อ

6.1 ผู้ประดิษฐ์สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่างๆ ตัวอย่างการเขียนคำขอ กฎหมายระเบียบและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาได้ที่เว็บไซต์ของฝ่ายวิจัย www.si.mahidol.ac.th หัวข้อ “งานวิจัย”

6.2 ขั้นตอนการเขียนคำขอสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร อาจจะมีการแก้ไขหลายครั้งเพื่อให้คำขอนั้นมีความชัดเจนถูกต้องสมบูรณ์และทำให้ได้รับจดทะเบียนรวดเร็วขึ้น

6.3 กระบวนการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรของกรมทรัพย์สินทางปัญญาใช้เวลาประมาณ 2-8 ปี ส่วนการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ กรมฯ จะออกหนังสือรับรองการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ให้ภายใน 1-2 เดือน

6.4 ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ งานพัฒนาและสร้างประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี ฝ่ายวิจัย ชั้น 9 อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ (SiMR) โทรศัพท์ 02-419-2684 หรือ 02-419-2630 โทรสาร 02-418-3307

line @ group

คู่มือทรัพย์สินทางปัญญา

สำหรับบุคลากร

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โดยงานพัฒนาและสร้างประโยชน์จากนวัตกรรม

และเทคโนโลยี

ฝ่ายวิจัย